

γραφῶν ὀνομαστί τὰς πόλεις. ὅσας ζυγαβελοῦσαι τὸν βάρβαρον ἔστησαν τὸ ἀνάθημα »

Τοῦτο βλέπομεν πραγματικῶς ἐπὶ τῆς στήλης ταύτης· τέσσαρες ἐλιγμοὶ ἀπὸ τοῦ ιδ'. καὶ κατωτέρω ἔχουν γράμματα, ἢ μᾶλλον ἔχον γραμμάτων ἐκκεκολλημένων, καὶ ὡς ἐκ τούτου τοσοῦτον συγκειχυμένων, ὥστε πλὴν τοῦ ὀνόματος τῶν Κορινθίων καθαρῶς ἀναγινωσκομένου πρὸς τὰ κάτω τοῦ ιζ'. ἐλιγμοῦ (ἐνθα, ὡς φαίνεται, ἔληγε τὸ τοῦ Παυσανίου ἐλεγείον), εἶναι ἀδύνατον οὐδὲν γράμμα νὰ διακριθῇ οὐ μόνον ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς ὑγραφῆς ἐπὶ τοῦ κίνου συμφορηθείσης σιληρᾶς τινος ὕλης (διότι ἐκεῖθεν καὶ κατωτέρω ἀρχίζει τὸ εἰς τὴν γῆν κεχωρισμένον μέρος), ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῶν πολλῶν καὶ κατὰ παντοίας διενδύνσεις πρὸς ἐκκόλαψιν τῶν πρώτων γραμμάτων ἐγκεχαραγμένων βαθειῶν γραμμῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκ τοῦ κατωτέρου, ὃν ἐν τοῖς ἀνωτέρω χωρίοις παρέχει ἡμῖν ὁ Ἡρόδοτος περὶ τῶν συμμαχητῶν Ἑλλήνων, δὲν λείπουσιν εἰμὴ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεᾶται, παραμελουμένων ἴσως τῶν Σεριφίων, Παλέων, Κροτωνιατῶν ὡς ἡττονος λόγου ἀξίων, καὶ τῶν Μαντινέων ἐλθόντων μετὰ τὴν μάχην (Ἡρόδ. Θ, 77), εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι ἐκεῖ ἀντὶ τοῦ ἐλεγείου τοῦ Παυσανίου ἦσαν ἐγκεχαραγμένα τὰ ὀνόματα τῶν Λακεδαιμονίων, Ἀθηναίων, καὶ Τεγεατῶν. Καὶ τόσῳ μᾶλλον δικαιούμεθα εἰς τὴν εἰκασίν ταύτην, καθ' ὅσον ἡ τε τάξις τῶν ὀνομάτων, καὶ τὰ ἐν Θ', 70 ἀναφερόμενα ὑπὸ Ἡροδότου, ὅτι Λακεδαιμόνιοι, Τεγεᾶται καὶ Ἀθηναῖοι, αὐτοὶ καὶ μόνοι ἐπολέησαν ἐν Πλαταιαῖς (ἐνθυμούμεθα δὲ ὅτι τὸ ἀνάθημα εἶναι ἀκροθίνιον τῶν λαφύρων τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης) εἶναι τρανὰ ἀποδείξεις, ὅτι τὰ τῶν Τεγεατῶν, Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ὀνόματα προηγούντο τοῦ τῶν Κορινθίων (περὶ δὲ τῶν πρωτείων τῶν Ἀθηναίων ἴδε Ἡρόδ. Θ, 28).

Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ παρατηροῦμεν ἅ. τὸν τρόπον τῆς γραφῆς εὐχρηστον καθ' ἑκάστης τῆς τότε ἐποχῆς τὰς ἐπιγραφάς, β'. τὴν χρῆσιν τοῦ Διγράμματος, γ'. ὅτι ἡ γλῶττα Δωρικὴ. Ἀξιοσημείωτος δὲ καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς στήλης, ἥτις ἐπὶ τοῦ προσώπου τούτου, ἐνθα κεῖται ἡ ἐπιγραφή, ἔχει 28 ἐλιγμοὺς ἀνίστους κατὰ λόγον φυσικὸν τοῦ πάχους τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀνιόντος μὲν περὶ τὰ μέσα, ὡς καὶ ἀνωτέρω κατ' ἀναλογίαν, μειουμένου δ' ἐπαισθητῶς περὶ τὴν οὐραν, ὅθεν καὶ τὸ ἀσύμμετρον τοῦ ὕψους τῶν ἐλιγμῶν ἀρχομένων ἀπὸ τριῶν δακτύλων, καὶ ἀνθβαινόντων μέχρι 7—8 δακτύλων.

Τὸ ἐπαινετὸν τοῦτο ἔργον τῶν Ἀγγλῶν ἀξιωματικῶν εἶναι ἄξιον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καθόσον διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης γενομένης κατὰ τοιαύτην μάλιστα ἐποχὴν, εἰς μνημεῖον ἀνατεθὲν ὡς ἀκροθίνιον τῆς βαρβαρικῆς λαΐας, κείμενον ἐνθα νῦν, ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μ. ἡμῶν παντὸς φιλόστορος πρᾶξιν περίφημον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τῶν ἐνδόξων προγόνων ἡμῶν, πρᾶξιν τοσοῦτω κρίσιμον ὡς πρὸς τὰς συνεπείας αὐτῆς, πρᾶξιν, ἥτις δικαίως θεωρεῖται ὡς θρίαμβος τῆς παιδείας κατὰ

τῆς ἀμαθείας, τῆς τέχνης κατὰ τῆς ὠμῆς καὶ ἀγυμνάστου ῥώμης, τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τῆς βαρβαρότητας.

Ἐκ τῶν τούτου καὶ εἰς διάφορα μέρη τοῦ ἱπποδρομίου ἔλαμν ἀνασκαφάς, πλὴν δὲν ἀνεκαλύφθη οὐδὲν· λέγεται δὲ ὅτι τοιαύτας ἀνασκαφάς μέλλοι νὰ διενεργήσουν καὶ ἀλλὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ εὐχόμεθα νὰ εἶναι ἀληθές.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὴν 23 Ἀπριλίου 1856.

Γ. Σ.

ΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ

ΠΟΙΗΣΕΩΣ.

—ο—

Τὰ δημοκρατικὰ ἔλη τοῦ λαοῦ τῆς Ἀρκτώας Ἀμερικῆς ἐμόρφωσαν καὶ βαθμηδὸν διαμορφοῦσι φιλολογίαν διάφορον τῆς εὐρωπαϊκῆς.

Ἡ ἐργασία εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ἡ θρησκεία τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Ὁ Longfellow καὶ ὁ Emerson εἰσὶν οἱ δύο συγγραφεῖς οἱ πρὸ παντὸς ἄλλου ἀντιπροσωπεύοντες τὸ σύνολον τοῦ Ἀμερικανικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ ἀξιώματος τούτου « Ἀνάπτυξις ὅσον ἐνεστί μεγαλητέρα τῆς ἀνθρωπίνου δραστηριότητος. »

Ἡ ἐργασία θεωρεῖται ὡς ὁ ὑπέρτατος νόμος, καὶ τούτου ἕνεκα ἐμεγαλύνθη παρὰ τῶν ποιητῶν μέχρι ἀποθεώσεως.

Μεταξὺ τῶν συγχρόνων ποιητῶν ὁ μεγαλοφυὴς Longfellow, περιελθὼν πᾶσαν τὴν Εὐρώπην, ἐσπούδασε τὴν φύσιν καὶ τὰς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας κοινωνίας, ἐδόξατε δὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα ἐξυμνήσας τὴν ἀνθρώπινον ἐνεργητικότητα διὰ τῶν ποιημάτων ὁ Ὑπερίων καὶ ὁ Ψαλμὸς τοῦ Βίου.

« Μὴ ἐπισκόπει μελαγχολικῶς τὸ παρελθὸν διότι » δὲν ἐπιτρέπει πλέον· ἐπεξεργάζου τὸ ἐνεστὸς τὸ ὁποῖον σοὶ ἀνήκει· τὸ δὲ μέλλον περιφρόνει ἀφρόδως καὶ μὲ ψυχὴν ἀτάραχον. » Τοιαύτη ἡ ἀρχὴ τοῦ Ὑπερίωνος ἡ χαρακτηρίζουσα τὴν Ἀμερικανικὴν κοινωνίαν.

Ὁ Ψαλμὸς τοῦ Βίου (A Psalm of Life) ἀπαντῶν εἰς τὸ τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ, Ματαίότης ματαίότητων, ἐκφράζει ζωηρῶς τὸ πνεῦμα τῆς ἐνεργητικότητος, καθόσον ἀρμύζει εἰς τέκνα κοινωνίας βιομηχανικωτάτης καὶ δραστηριωτάτης.

Ὁ ποιητὴς οὗτος κατέστη ὀνομαστός οὐ μόνον εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, διὰ τοῦ λυρικοῦ ποιήματος τοῦ ἐπιγραφομένου Excelsior, θαυμασίου διὰ τὴν ὑψηλὴν φαντασίαν καὶ τὰς ποιητικὰς καλλωνάς.

Ἡ μελέτη τῆς φύσεως θεωρουμένης ὑφ' ὅλην αὐ-

τῆς τὴν λαμπρότητα, καὶ ὁ δημόσιος βίος ἀνεπτυγμένος καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἰσχύν, μεγάλως ἐπενήργησαν ἐπὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ πνεύματος, ἐξηγείραν δὲ μάλιστα τὴν ἀκάθεκτον ὁρμὴν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν ἔρωτα τῆς πατρίδος.

Διὰ τοῦ Θεατοῦ τῆς Ἀνατολῆς ἐκοινοποιήθησαν αἱ περὶ Ἑλλάδος ιδέαι τοῦ διακεκριμένου Ἀμερικανοῦ Κ. Γκίλπιν καὶ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Φέλτωνος (*), οὗτινος καὶ ἡ Πανδώρα ἐν τῷ φυλλαδίῳ 123 μνείαν ἐποίησατο.

Θέλοντες καὶ ἡμεῖς νὰ ἀποδώσωμεν ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὰ φιλελεύθερα τέκνα τῶν Ὀμοσπόνδων Πολιτειῶν, κοινοποιούμεν πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς τοὺς μὴ εἰδότας ξέναις γλώσσαις μετάρρα σιν τῶν ὠραίων στίχων τοῦ ποιητοῦ Fitz Green Halleck, αἰτούμενοι τὴν εὐμένειαν τοῦ ἀναγνώστου, ἂν ἐκ τῆς ἀμιμῆτου καλλιτελείας τοῦ πρωτοτύπου ἠναγκάσθῃμεν ν' ἀπομακρυνθῶμεν μεταφέροντες αὐτοὺς εἰς φράσιν πεζήν.

Εἰς ΜΑΡΚΟΝ ΒΟΤΣΑΡΗΝ.

—οοο—

α Ἐν τῷ μεσονυκτίῳ βάθει, ὁ μουσουλμάνος κοιμώμενος ἐντὸς φρουρουμένης σκηνῆς, ὠνειρεύετο τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ ἀνεστατωμένη Ἑλλὰς κλίνουσα ἱκετικῶς τὸ γόνυ ἔτρεψε τὴν φοδερὰν τοῦ δυνάμιν.

η Ἐν τοῖς ἐνυπνίαις ἤγειρε τὰ τοῦ δορυκλήτορος τρόπαια, καὶ ἤκουε τὸν ἐπινίκειον ὕμνον, νῦν μὲν φέρων τὴν βασιλικὴν σφραγίδα, νῦν δὲ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Κυριαρχοῦ τοῦ βασιλέως, βλοσυρὸς τὴν ὄψιν καὶ εὐκίνητος τὴν πτῆσιν ὡς τὸ Παραδείσειον πτηνόν.

η Ὁ δὲ Βότσαρης ἐν τῷ μεσονυκτίῳ βάθει παρέταττεν εἰς μάχην τὸν εἰς τὰ πυκνὰ δάτη κεχυμένον Σουλτανικὸν λόχον, ἀδιάλειπτον ὡς ὁ σιδηρὸς τῶν δεδοκιμασμένων ξιφῶν του, ἥρωας τὴν καρδίαν καὶ τὴν χεῖρα. Ἐνταῦθα τὰ στίφη τοῦ Πέρσου ἐπάτησαν, ἐνταῦθα τὸ ἔδαφος σκιρτῶν ἔπαιε τὸ αἷμά των.

η Ἡ μάχη ἐκείνη ὠμοιάζε τὴν τῶν ἀρχαίων Πλα-

ταίων! Τὰ δὲ πνεύματα τῶν προγόνων των περιέπταμένα ἐνταῦθα, ἐθαύμαζον τοὺς ἥρωας οὔτινες ἀνδραγαθήσαντες ἐπάταξαν στιβαρὰ πληγὴν τὸν τύραννον πόσον καιρίως, ὡς ἐκεῖνοι τὸ πάλαι.

η Μετὰ μίαν ὥραν ὁ μουσουλμάνος ἐξηγέρθη. Τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο ὄνειρον ἦτο τὸ ὑστατόν του· ἐξεγερθεὶς δὲ ἤκουσε τοὺς σκοποὺς βοῶντας. « Εἰς τὰ ὄπλα! οἱ Ἕλληνες, οἱ Ἕλληνες ἐφθασαν! » Ὁ ὠμὸς τύραννος ἐξηγέρθη ἐν ἀποθνήῃ ἐν τῷ μέτῳ τῶν φλογῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀλαλαγμῶν, τῶν στεναγμῶν καὶ τῆς κλαγγῆς τῶν ὀπλῶν, κεραυνόβολούμενος ὑπὸ τῶν φονικῶν σφαιρῶν ῥιπτομένων ἀθρόως καὶ ταχέως ὡς αἱ ἀστραπαί.

η Ἐν τούτοις ἤκουσε τὸν Βότσαρην προτρέποντα διὰ βροντῶδους φωνῆς τὸν ἀνδρεῖον λόχον· « Πολεμεῖτε μέχρις οὗ ἐκψύξῃ ὁ τελευταῖος ἐνοπλος στρατιώτης! Πολεμεῖτε ὑπὲρ τῶν βωμῶν καὶ τῶν ἐστιῶν ὕμνων! Πολεμεῖτε ὑπὲρ τῶν ἀνθηρῶν τάφων τῶν ὑμετέρων προπατόρων! Ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς μητρῶας γῆς! »

η Ἐπολέμησαν ὡς γενναῖοι ἄνδρες, κατακαλύψαντες τὸ ἔδαφος διὰ μουσουλμανικῶν πτωμάτων· ἐθριαμβεύσαν. Πλὴν φεῦ! ὁ Βότσαρης ἐπέσε πλήρης τραυμάτων. Οἱ εὐαριθμοὶ ἐπιζήτῳντες ὁπαδοὶ του εἶδον ἐκεῖνον μειδιδῶντα ὃ ε ἀνήγγειλον τὴν νίκην, γενόμενοι κύριοι τοῦ αἵματοθύρου πεδίου. Τότε εἶδον τὰ βλέφαρα τοῦ ἥρωος κλειόμενα εἰς τὸν θάνατον ἡρέμα ὡς εἰς τὸν νυκτερινὸν ὕπνον καὶ ὡς ἄνθη εἰς τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου.

η Θάνατε! πόσω φρικαλέος εἶσαι ἐπισκεπτόμενος τὸν νυμφικὸν θάλαμον, καὶ τὴν μητέρα ἣτις κατὰ πρῶτον αἰσθάνεται τοὺς παλμοὺς τοῦ πρωτοτόκου! Πόσω ἀδυσώπητος ὅταν συντρίβῃς τὰς μακαρίας πύλας τὰς κλειούσας τὸν λοιμὸν, ἐξολοθρεύεις πολυανθρώπους πόλεις! Πάντοτε παρίστασαι ἀποτρόπαιος εἰς τὴν μορφήν τοῦ φθισιδῶντος, εἰς τοὺς κλόνους τοῦ σεισμοῦ καὶ τὴν θυελλώδη λαίλαπα, εἰς τὰ ἄσματα τοῦ συμποσίου, εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὴν κραιπάλην.

η Τὰ δάκρυα, οἱ στεναγμοὶ, τὸ νεκρικὸν σήμαντρον, ὁ νεκρικὸς πέπλος, τὸ φέρετρον, καὶ πανθ' ὅσα γινώσκωμεν, ὠνειρευόμεθα, ἢ φοβούμεθα περὶ τῆς ἀγωνίας, ἀνήκουσιν εἰς σέ.

η Εἰς τὸν ἥρωα ὅμως, ἀπὸ τοῦ ξίφος του ἐθριαμβεύσεν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ἡ φωνὴ σου ἤχησεν ὡς προφητικὸν ῥῆμα, καὶ εἰς τοὺς βυθεῖς του τόνους ἠκούσθησαν αἱ εὐχαρισταὶ μυρίων ὧτων ἐπερχομένων γενεῶν.

η Βότσαρη! Ἡ Ἑλλὰς σὲ κατέταξε μετὰ τῶν ἐνδοξῶν ἡρώων τῆς ἀρχαιότητος. Εἰς τὸ τερπνόν της κλίμα δὲν ὑπάρχει εὐκλεέστερον μνήμα. Ἐδιηγῆθημεν τὸν θάνατόν σου ἄνευ λύπης, διότι ἐγένετο τέκνον τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δόξης, ἐκ τῶν ὀλίγων, τῶν ἀθανάτων ὀνομάτων τῶν γεννηθέντων ὅπως μὴ ἀποθάνωσι. η

ΣΟΦ. Ν. ΚΑΛΟΥΤΣΗΣ.

(*) ΣΗΜ. ΤΗΣ ΔΙΕΥΘ. Ὁ καθηγητὴς Φέλτων ἀνετύπωσεν ἰσχυρῶς τὴν πολλὰς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκδοθεῖσαν Περιήγησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν τοῦ λόρδου Καρλάιλ (Diary in Turkish and Greek Waters. By the R. H. the earl of Carlisle. Edited by C. C. Felton, Greek professor in Harvard university, Cambridge. Boston 1855). Περὶ τῆς κατὰ πολλὰ ἀμερολήπτου Περιήγησεως ταύτης καὶ ὁ Ἑλληνικὸς τύπος ὠμίλησεν· ὁ δὲ Κ. Φέλτων προσέτεκεν ἐν ὑποσημειώσεσι καὶ τὰς ἰδίαις περὶ Ἑλλάδος παρατηρήσεις, ὅσας διεμέριψε μόνος ἐπισκερθεὶς αὐτὴν ὅτι καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς Περιήγησεως. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ γνώμη τοῦ σοφοῦ Ἀμερικανοῦ περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ πρὸ μικροῦ περὶωθέντος πολέμου, ἣν ἐκφράζει ἐν τῷ προοίμῳ αὐτοῦ (σελ. VI—VII), καθὼς καὶ ἡ περὶ τῆς Τουρκικῆς φυλῆς κρίσις του (136). Πλὴν τούτων καὶ ἄλλα περὶ τῆς Τουρκίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀναφέρει (244—246), τόσῳ μάλλον ἀξιώσιστα, ὅσην τὴν κρίσιν τοῦ Κ. Φέλτωνος, πολίτου ὄντος τοῦ ἄλλου ἡμισφαιρίου, δὲν παρεχάραξαν συμφέροντα καὶ πάθη ἀντιχριστιανικά.